

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Vår dato 28.02.2017
Vår referanse 16/044035
Deres dato 10.02.2017
Deres referanse 16/4010

Høring NOU 2016:12 Ideell opprydding

Statens pensjonskasse (SPK) viser til departementets brev av 10.02.2017 om «Høring - NOU 2016:12 Ideell opprydding» og har følgende merknader:

Innledning

SPK har ikke synspunkter på hvorvidt staten skal påta seg de forpliktelser utvalget foreslår. SPKs merknader begrenser seg derfor til hvorvidt, og på hvilken måte, SPK kan utføre de oppgaver utvalget foreslår eller beskriver som mulige løsninger.

På generell basis er svaret 'ja' til spørsmålet om SPK kan overta og administrere de oppgavene utvalget beskriver. Det er imidlertid ikke bare å overføre de historisk opptjente rettighetene inn i en eksisterende struktur eller kapasitet, slik utredningen synes å legge til grunn. Gjennomføringen vil kreve at SPK tilføres mer ressurser, primært relatert til selve flytteprosessen. Anslagene for dette er usikre. Det er dessuten en del pensjonsfaglige problemstillinger utredningen ikke omtaler, som blant annet kan gi kommunikasjonsmessige utfordringer overfor ansatte og arbeidsgivere.

Selv om merarbeid og kostnader ikke er store i et samfunnsperspektiv, er det ikke lett å se begrunnelsen for hvorfor en flytting til SPK er hensiktsmessig, eller hva den samfunnsmessige gevinsten av tiltaket er, målt opp mot alternativet å la disse rettighetene bli håndtert der de ligger i dag.

Det er dessuten naturlig å påpeke at de foreslåtte oppgaver vil komme samtidig med at SPK skal implementere et betydelig reformarbeid knyttet til nye samordningsregler og en mulig ny offentlig tjenestepensjon. SPK står derfor uansett overfor en svært krevende reformperiode.

Administrative konsekvenser

1. Flytting av rettighetene

Forsikringsvirksomhetsloven, og dermed flyttereglene i lovens kapittel 6, gjelder ikke for SPK. Dette er imidlertid bransjestandarden, og SPK kan følge disse reglene. SPK er ikke aktiv i flyttemarkedet. SPKs datasystemer er derfor i dag ikke innrettet på å overta opptjente rettigheter maskinelt. Manuell innlegging av alle nødvendige datafelt for 15.800 medlemmer vil være en gjennomførbar, men ikke ubetydelig arbeidsoppgave. SPK har grovt estimert dette arbeidet til flere millioner kroner. Alternativet, som er å utvikle IKT-funksjonalitet, er antatt kunne koste et beløp av samme størrelsesorden. Dette er uansett bare grove anslag som SPK eventuelt vil måtte komme tilbake til.

2. Skjæringstidspunkt
SPK har ingen klar oppfatning av hvilken skjæringsdato som bør benyttes. Vi antar at et tidligere tidspunkt vil bety en mindre medlemsmasse å overføre og færre medlemmer med endringer tilbake i tid. Et senere tidspunkt vil kunne medføre at SPK blir utbetalende ordning i flere saker. Av hensyn bl.a. til etteroppgjør for uføre, vil et årsskifte uansett være det mest hensiktsmessige tidspunktet på året.
3. Administrasjon av rettighetene
 - a) Det er en forutsetning for at SPK skal kunne administrere, endre og beregne ytelser at alt beregnes i henhold til SPKs regelverk. Regelverket for offentlige tjenstepensjoner i kommunal sektor er ikke identisk med det som gjelder for statlig sektor.
 - b) På det tidspunkt alle data er mottatt og lagt inn i systemene, kan SPK håndtere de 15.800 medlemmene som øvrige oppsatte rettigheter i SPK, uten vesentlig økning i dagens ressursbruk.
 - c) Der den oppsatte retten etterfølges av rett fra aktiv stilling i annen offentlig tjenstepensjonsordning, vil den oppsatte ytelsen beregnes som en ordinær oppsatt rett, og dermed utbetales som en refusjonspensjon til siste ordning etter Overføringsavtalen.
 - d) Ved overføring til SPK av løpende pensjoner kan det oppstå avvik mellom det beløpet som utbetales før flyttingen, og det beløpet som beregnes etter SPKs regler. Etter forsikringsvirksomhetsloven § 6-3 kan ytelsen ikke bli redusert, og SPK vil kunne korrigere for dette manuelt. SPK har ikke grunnlag for å estimere omfanget av dette på konverteringstidspunktet, eller på senere tidspunkter når reberegning av ytelsen etter SPKs regler eventuelt gir en ytelse som er lavere enn inngangsnivået.
4. Rapportering
SPK vil kunne tilfredsstillere rapporteringskravet slik at kostnaden for staten knyttet til den enkelte arbeidsgiver fremkommer.

Øvrige vurderinger

5. Avvikende regelverk
Dersom rettighetene skal forvaltes etter SPKs regler, kan det i enkelte tilfeller bli krevende å forklare avvik i forhold til tidligere ordnings regler, spesielt dersom dette ikke bare gir avvik i beløp.
6. Avvikende beregningsforutsetninger
Alle pensjonsordninger bruker forskjellige forutsetninger ved beregning av pensjonsforpliktelser. Det kan derfor bli avvik mellom de beregninger som fremgår av NOU-en, og de beregninger SPK eventuelt vil foreta.
7. Beslutninger om hvilke arbeidsgivere som skal omfattes
SPK kan ikke se at pensjonskassen kan være i stand til å ivareta rollen som beslutter av hvem ordningen skal omfatte, med mindre det foreligger så spesifikke kriterier for dette at rollen

reduseres til en mekanisk administrasjonsfunksjon. Det er i så fall neppe hensiktsmessig å involvere SPK i denne funksjonen.

8. Overføringsavtalen

Ved overføring av opptjente rettigheter inntil en gitt dato, kan det være opptjening i offentlig tjenestepensjonsordning etter dette skjæringstidspunktet. Overføringsavtalen vil regulere oppgjøret mellom pensjonsordningene. Det betyr at den oppsatte pensjonsretten som er overført til SPK, ikke vil medføre en utbetaling til medlemmet direkte fra SPK. Opptjeningen vil legges til grunn for den siste ordningens utbetaling. Utbetalingen fra SPK på basis av den oppsatte retten, vil skje som en refusjon til den siste ordningen. Denne refusjonen beregnes på basis av opptil 40 års opptjening, ikke 30 år som i den siste ordningen. Ved at de overførte pensjonsrettene skal behandles som oppsatte, må siste ordning med andre ord dekke kostnadene som oppstår ved forskjellen i forutsetningen om opptjeningstid. Det kan synes som om målsettingen om å flytte kostnaden for alle de historiske opptjente rettighetene til staten, da ikke vil oppnås.

Med vennlig hilsen

Harald Lundh
avdelingsdirektør

Magne S. Bakken
seniorrådgiver